

● ליטל רוזנשטיין

כנועים ומרצים או טובעניים וקשוחים, איזה מין הורים אתם? גדי רוזן, מאמן משפחתי וזוגי, חיבר במיוחד עבורכם מבחן לבדיקה עצמית. שימו איקס

האם אתם שפופים של הילדים?

צילום: אימג'ס/קומניטי

1. בת השלוש בחדר, להמלצתכם, לאכול חביתה לארוחת הערב. אחרי שקשקשתם, טיגנתם, תיבלתם והגשמתם היא החליטה שהיא בעצם רוצה קורנפלקס.
 א. אתם שוכחים מהחביתה ומכינים לה במהרה קצרת קורנפלקס. העיקר שתאכל - מה זה כבר חשוב.
 ב. אתם מגסים להסביר שכבר טרחתם בהכנת החביתה הבריאה והטעימה, ואולי כדאי שתנסה רק קצת.
 ג. אתם קובעים שמאחר שהיום החביתה כבר הוגשה, היא

תשב ותאכל, ומחר תוכל לקבל קורנפלקס.
2. בת השלוש חוזרת מהגן ומודיעה שהיום היא אוכלת הצהריים ויהי מה!
 א. אתם נותנים לה מנת שוקולד הגונה, שתירגע. עד כמה זה כבר יכול לקלקל לה את התיאבון?
 ב. אתם מזכירים לה את הסדר הנהוג בארוחות - קודם אוכל מזין, אחר כך ממתק, ונותנים לה "לשמור" את הקינוח עד שתסיים לאכול (בתקווה שהיא לא תתנפל עליו

כלי שתרגישו).
 ג. אתם לא נכנעים ומתעקשים על תזונה מאוזנת ובריאה לפני שמתחילה הגיגת הממתקים.
3. אתם יושבים בערב בסלון, ובן השלוש וחצי מבקש "להישאר איתכם עוד קצת". אתם מסכימים אבל אז מגיעה הבקשה השנייה - לראות תוכנית לילדים "כי חרשות זה משעמם".
 א. אף על פי שלא ממש מתחשק לצפות כעת בדורה, וחבריה, אין לכם כוח להתווכח, שתראה קצת ותלך לישון.

ב. אתם מסבירים לה שעכשיו זה זמן של גדולים, ובסלון צופים בחדשות. אם היא רוצה לראות תוכנית ילדים היא יכולה לעשות זאת בחדר השינה שלכם.
 ג. אתם מסרבים בתוקף ואומרים לה שזה בדיוק הזמן שעליה ללכת למיטתה.
4. בן השנתיים לא רוצה להתרחץ. אחרי אינסוף שכתושים הוא מתרצה, אבל בתום הרחצה מתחיל ויכוח חדש, כי הוא לא רוצה לצאת מהאמבטיה.
 א. אתם מאפשרים לו למרוח את הזמן. ממילא כבר סוף

היום - למי יש כוח לוויכוחים וסצינות?
 ב. אתם מסכימים נחרצות ששעת הרחצה הסתיימה ושבעם הבאה יוכל להרוויח זמן משחק באמבטיה אם יסכים להתקלח בזמן.
 ג. אתם פורסים מגבת ומוציאים את הזאטוט הרטוב והמרדן ובו בזמן מסבירים בקול רם וברור: "כשאנחנו מחליטים שתמה שעת האמבטיה, אתה יוצא ומתלבש".
5. בן השבע שלכם מחליט שהוא לא הולך לשעתיים הראשונות של בית הספר,

היום - למי יש כוח לוויכוחים וסצינות?
 א. אתם מסכימים כי גם אתם לא אהבתם את המורה להתעמלות שלכם, ובין כה וכה אתם יוצאים הבוקר מאוחר לעבודה כי יש לכם פגישה מחוץ לעיר.
 ב. אתם משוחחים עם הילד ומואפשרים לו להגיע באיחור לבית הספר, אבל לא נותנים לו אישור בכתב, ועליו להתמודד עם ההחלטה להסביר את האיחור בעצמו ולשאת בעונש, אם יינתן כזה.
 ג. אתם אומרים לו שלא מעניין אתכם שמשעמם לו,

שכית ספר הוא לא תוכנית כבקשתך ומביאים אותו לשער בית הספר, רוטן ומיילל.
6. בת השש שלכם מגלה יוזמה ורוצה להכין ארוחת ערב לכל המשפחה.
 א. אתם אומרים לה שהיא עדיין קטנה מדי, ושוה מסוכן להשתמש בכלי מטבח ולהדליק אש ועדיף שהיא תשחק במטבח עם ההחלטה להסביר את האיחור בעצמו ולשאת בעונש, אם יינתן כזה.
 ב. אתם שמחים על היוזמה ומזמינים את הילדה להצטרף אליכם להכנת הארוחה,

מסבירים לה איך לעבוד בזוויות, עומדים לידה, מדריכים, מעודדים ומשגיחים שלא תיפצע.
 ג. אתם אומרים לה שנפלא שהיא רוצה לעזור בבית, שתשמוח לערב אחר חופשי מהכנת ארוחה, מלבישים לה סינר והולכים למחשב להתעדכן בפייסבוק.
7. בן הארבע רוצה להתרחץ בעצמו: "אני לבד". הוא נשכב על רצפת החדר ועושה סצינה, לא מוכן שתעזרו לו להסתכן ולחפוף את הראש.
 א. אתם נכנעים, כי אין לכם

→...

כוח למריבות לפני השינה, ואיך הוא ילמד אם הוא לא יעשה את זה לבד.

ב. אתה אומרים לו שהוא עדיין קטן מדי ולא יודע להגיע עם הסבון לכל מקום וכשהוא יהיה בבית ספר הוא יוכל להתרחץ לבד.

ג. אתם מסרבים כי זה יקח לו המון זמן, ואתם כבר מתים להשכיב את הילד, להתקלח בעצמכם ולנוח אחרי יום מפרך.

8. בת הארבע רוצה לבחור בעצמה את הבגדים לנן, שולפת חצי מתכולת הארון החוצה ולא ממש מעניין אותה שכבר שמונה וחצי ותכף סוגרים את השער.

א. אתם אומרים לה שזה עניין שלה מה היא לובשת, ושהיא יכולה לפתוח את הארון ולבחור מה שבא לה.

ב. אתם נותנים לה אפשרות לבחור מתוך שתי אפשרויות שאתם מציעים לה, ומשתדלים לעשות את זה ערב קודם, כדי למנוע את הבלגן של הבוקר.

ג. אתם אומרים שהרצות שילדים לא מחליטים אלא הורים, כי יש המון בגדים וזה קשה מדי לילד לבחור, וחוזר שזה אתם מאוד ממהרים בבוקר ואין זמן לזה.

9. בן השבע לא מוכן לסדר את התיק לבית ספר ערב קודם "כי אין לי כוח עכשיו", וברור לכם שהוא ישכח מחברת או שתיים, כי בבוקר יש לחץ, וממהרים.

א. אחרי שהוא נרדם, אתם מתגנבים לחדרו ומסדרים לו את התיק, כדי שלא יגיע לבית הספר לא מוכן.

ב. למרות ה"עייפות" שלו אתם עוזרים לו ערב קודם לכן לסדר את התיק, בודקים יחד איתו את המערכת, אבל מתעקשים על כך שהוא יהיה זה שיוציא ויכניס את החפצים שלו לתיק.

ג. מניחים לו לסדר את הילקוט לבד כשהוא בוחר לעשות זאת. אחרי הכל, כגיל שלו כבר אפשר לצפות ממנו שיגלה אחריות וידאג לחפצים שלו.

10. בן השלוש מתעקש

שתשחקו איתו "עכשיו". הוא מביא שלושה משחקים מהחדר ותובע את תשומת לבכם. אבל אתם מאוד עסוקים כרגע בהשלמת משימות של העבודה, שמחייבות התייחסות מיידית.

א. אתם מפסיקים את העבודה, מתיישבים על הרצפה ומשחקים איתו עד שלילד כבר נמאס והוא משחרר אתכם. העיקר שיהיה מרוצה ושלכם לא יהיו ייסורי מצפון.

ב. אתם משחקים איתו קצת ומציעים לו לשחק לידכם בזמן שאתם עובדים ומדי פעם זורקים לו איהו משפט.

ג. אתם כועסים על הילד שמדנדנד לכם ואומרים לו שהוא כבר מספיק גדול כדי לשחק לבד ולא להפריע לכם.

11. בן הארבע יושב בשירותים וצועק לכם מעברו השני של הבית שתבואו לנגב לו את הטוסיק.

א. אתם מתייצבים עם נייר טואלט בהיכון, כי ילד בן ארבע לא מסוגל לעמוד במשימה כראוי, ובכלל, למה לא לפנק אותו בניגוב יסודי?

ב. ניגשים אליו ומעודדים אותו לנגב בעצמו ואומרים לו שאתם בטוחים שהוא יצליח, אך עוברים אחריו בפעם האחרונה כדי לוודא שהוא אכן עמד במשימה.

ג. אתם צועקים לו מהעבר השני שהוא כבר גדול ושיעשה את זה לבד, כי ילד בגילו כבר יכול.

12. בן הארבע מתייצב בשבת בבוקר ליד מיטתכם ודורש שתקומו עכשיו ותשחקו איתו כי "משעמם לי".

א. אתם יוצאים מהמיטה טרוטי עיניים ומתחילים לבנות מגדלים בלגו.

ב. אתם מציעים לו להרליק טלוויזיה, לשחק במשחק אוהב

אם רוב התשובות שלכם הן 'א'

סימן שאתם הורים מרפדים ומגוננים, שלא ממש מאפשרים לילדכם להיות עצמאים ובתוך כך גם הופכים להיות "שפוטים" שלו. אתם כנראה טועים בהבנת התפקיד ההורי במשפחה המודרנית ונוטים להיות הורים מפנקים ומגוננים שלא מאתגרים את הילד שלכם ולא עוזרים לו להתנסות בקשיים ובאתגרים בחיי היומיום. פינוק וחסות יתר הם דרכים למנוע מהילד לגדול ולהתחזק ומשאירים אותו קטן וחסר ישע, גם כשהוא כבר מזמן לא בגיל כזה. מן הסתם, זה נובע מתוך אהבה וכוונות טובות או מחוסר מודעות לתפקיד ההורי ולצורכי הילד האמיתיים, אך פינוק הוא צורך של ההורה ולא של הילד. ילדים זקוקים להסתפקן ולהסתכן, לבדוק את הכוחות והיכולות שלהם ולהתנסות באתגרים מגוונים – החל בפעולות קטנות ויומיומיות שהם צריכים לבצע בכוחות עצמם.

נחוץ להאמין בילד וביכולת שלו להתמודד עם אתגרים חדשים, להתאמץ ולהצליח בהם ולא תמיד בפעם הראשונה. זה מחזק בו את תחושת הביטחון והערך העצמי, שהם כה חשובים בחיים, את יכולות הביצוע השונות ובעיקר את תחושת השייכות שלו במשפחה. זכרו שתפקידכם כהורים ללמד את הילד שלכם לעשות הכל בכוחות עצמו, בהתאם לגילו ולשלב ההתפתחות שלו, ולהשתחרר בהדרגה מהתלות המוחלטת שלו בכם, כדי שיגדל ויהיה אדם בוגר אחראי לחייו ועצמאי לחלוטין.

אם רוב התשובות שלכם הן 'ב'

סימן שאתם הורים מודעים, שמצליחים לעודד את ילדכם לעצמאות ולאחריות, גם אם לעתים אתם חשים צורך להתפשק, מתוך הבנה שיש

עליו או לאכול משהו מהכיבוד שהשארתם לו ערב קודם לכן.

ג. אתם פוקחים עין אחת ומסננים לעברו שיטוס לחדר שלו וימצא מה לעשות.

לגלות גמישות.

אתם מבינים היטב את תפקידכם כהורים, את יכולותיו של הילד בהתאם לגילו ולהתפתחותו ואת הצורך שלו לעשות דברים בכוחות עצמו ("לבד"), להתנסות להצליח ולעיתים אף להיכשל אך תמיד ללמוד ולצמוח מכך. ילד צריך לעשות כל שביכולתו בכוחות עצמו – בתהליך הגדילה והמעבר מתלות מוחלטת בהורה לעצמאות מוחלטת. המשיכו בדרך זו. אפשרו לילד להיות שותף אמיתי בהתנהלות הבית ובלקיחת אחריות ומחייבות להצלחה בחייו. זכרו תמיד לעודד את הילד כשהוא נכשל במשימה, לטעת בו תחושת ביטחון ואהבה רבה גם במצבים בהם הוא נכשל.

אם רוב התשובות שלכם הן 'ג'

סימן שאתם הורים תובעניים וקשוחים, המציבים דרישות גבוהות מדי לילד שלכם. אולי אתם חוששים להיות "שפוטים" של הילד ולכן פועלים בקיצוניות השנייה.

אומנם אתם הורים שסומכים על הילד ומאפשרים לו עצמאות רבה, אך כנראה שאתם מגזימים בציפיות מהילד שלכם ושוכחים שהוא עדיין צעיר וחסר ניסיון, ושיש לו עוד הרבה דברים שעליו ללמוד ולהתנסות בהם עד שיוכל לעשות אותם בהצלחה בכוחות עצמו וללא עזרה.

כשילד נדרש לאחריות ולביצוע פעולות שהן מעל ליכולותיו, והוא נכשל שוב ושוב, הוא עשוי להתייאש ולאבד את האמונה והביטחון העצמי. עצמאות ואחריות בקרב ילדים צריך לפתח בהדרגה ובשלבים, בהתאם להתפתחות וליכולות של הילד. חשוב לבדוק היטב מהן היכולות האמיתיות של הילד שלכם, מה נכון לדרוש ממנו בכל גיל ואתגרו אותו בחוכמה וברגישות בהתאם לכך בלי לחשוש לעזור לו ולהקל עליו.